

Meglátogat mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:

Egész évre 12 ft, félévre 6 ft, évenyegyre 3 ft ó. é.

Szerkesztői szállás: belső-tordautca 122. sz. Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr. 2-ször 6 kr. 3-ször 5 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj. — Hirdetéseket felvétnék: Helyben: a kiadó-hivatalban és Demjén László könyvkereskedésében. Pesten: Zeisler M. (Király-utca 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler-nél (Neuer-Markt 11. sz.) Oppelnél Aljosánál (Wollzeile 22. sz.) Rudolf Mosse-ék. Zeitungs-Agent

Nyittdíj cikkek:

sora után 20 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez címzendők. — Előfizetések s hirdetési díjak a vidékről a szerkesztőséghez, helyben a kiadó-hivatalhoz küldendők be.

A törvényszéki kinevezések.

Szeptember közepére várhatjuk az új szervezeti kir. törvényszékek elnökeinek és közügyészeinek kinevezését. Két legfontosabb állomás betöltése forog kérdésben s bizonyára az igazságügyek kellő rendben és az újabb követelmények szerinti hű és igazságos menete ezen két fő tiszti elfoglalók személyisége, tanulmánya tapasztalata és becsületességétől függ.

A kinevezendők tanulmányairól benyújtott okirataikból szerzhet tudomást az igazságügyér, ki ezen főállásos betöltésére concursust hirdetett; ügyviteli tapasztalataikról — hozzávetőleg — a szolgálatban töltött évek s ezen évek alatt kifejtett tevékenység szerint lehet, bár nem mindig hű, meggyőződésre jutni; a jellemességről az emberek nagy része — gondolkodása és változó érzelmei folytán — különbözőleg ítél.

Különbözik a közügy iránti kötelességet teljesítő mindeki, ki az ily fő és fontos tisztségre jutó egyének erkölcsi és hivatali pályáját figyelemmel kíséri, nyilvános-sá teszi mindazt, mit a közügy, a részrehajlatlan igazságszolgáltatás érdeke követelne a példás önuralom felett; e részben csak pártolni lehet azon eljárását, a melyet Észak-Amerikában a hivatalnokokkal szemben követnek.

De hát az illető személyisége? Ennek megválasztása ajánlatok alapján történik. Itt aztán táj ter nyílik a barátságos, szives, illendő s alázatos ajánlatokra. Igen sok esetben az lesz ennek a következménye, hogy nyakára ültetnek valamely kir. törvényszéknek egy oly elnököt, ki vagy képtelen, vagy pedans, avagy hivattársával is kellemetlen surlódásban él, stb., stb.; az ily kinevezésnek eredménye az igazságügy rákmódjára haladása lenne.

Van szerencsénk ismeri választott bíránk között nem egyet, kit épen nem környez ragyogó sympathia; kiből hiányzik a tanulmány, nincs benne fél annyi tekintély, mennyit az utána következő ulnok urak közt egyik, másik több tudománya tapasztalata és tapintatánál fogva szerzett magának.

De azért a szellemi szegénységet elsövév teheti a magas vagy sokféle összeköttetés, s néhány quasi-tekinetly odavetett szóbeli ajánlata.

Felszólalásuk oda irányul, hogy tudomány, tapasztalat, emberség, megbecsülést tudó s ez uton tekintélyvel bíró egyéneket ajánljanak az elnöki és közügyészi állomásokra azok, kiknek ez módjukban áll; mert ezáltal teendik hatályossá törvénykezésünket, s mi igazságsejkünk tekintélyt, közszereteket, magunkat is elismerést szerzendek. Itt az alkalom, hogy önzetlenül munkálkodjunk azok is, mindnyájunk javára, kiket bármily távolról illethet azon vad, hogy az erdélyi képviselők némelyikének befolyása káros s néha compromittáló is a közügyek rendezése körül.

Mi igazságügyérünkől sokat várunk. A bírósági kinevezésnél egy masodpercig se vegye le a közvélemény üteréről kezét s a szakember hűz szemével vizsgálja meg felől talpig azokat, kiket az a sokszínű ajánlat állít bíráló széke elé. B...n.

Lapszemle.

A „Reform“ álmilátókhöz hasonlítja az ellenzék tagjait, kik a közjogi oppositio mellett többséget remélnek a még csaknem egy évre távollevő választásokon, s velők szemben a kormánypártnak nincs mitől tartania, annál kevésbé az u. n. Lónyayféle conservativoktól, milyenek, ha lennének is, pártot nem alkothatnak, s a kiegyezési alapon állván, csak a jobb oldallal csatlakozva működhetnek.

A „Magyar Ujság“ a csángók visszatelepítését a jelen kormány alatt remélhetőnek nem tartván, társadalmi eszközökkel kíván oda hatni, hogy e kivándorolt magyarok magyarok maradjanak. Első feladat a székelyek továbbkiwandorlása megakadályozás, a székely föld anyagi érdekinek előmozdítása által, mi az adó celszerű szabályozása, a monopolumok megszüntetése s iskolák emelése által érhető el. A csángókkal nehezebb még az eljárás, mert ezeknél a prof. hitérítők által is táplált azon hit él, hogy a telepes föld jogosan az övék, s nem az oláhoké, de a veszelly is nagyobb itt, mert az oláh kormány kényszer iskolákat állított fel közöttük, melyek tanítói fizetni kötelesek, ezen egyelőre egy nagy szövetség által úgy lehetne segíteni, hogy iskolákat állíttatnának számukra.

A „Pesti Napló“ bizalmatlanságot fejez ki az osztrák kormány félhivatalos lapjának azon kijelentésével szemben, mely szerint a kiegyezés által a monarchiának szükséges egysége sem a Magyarországgal kötött kiegyezés, sem a németek jogkora s végre a polgári szabadság sem csorbított, mert ugymond, ép ily categorice lett az is kimondva, hogy az osztrák kormány a pártokon felül fog állani, s mégis önmaga alkot pártot; nem is magától e (ránk nézve közvetve érdeklő) politikától fél, hanem annak következményeitől, mert nem tudja értelmezni a kormány által követelt titkolozást, s az eddigiekből ép azt lehet következtetni, hogy a németek jogkora nem nagy tekintetben részese, s a polgári ide — teszi hozzá — a valásszabadság is kevés biztonságot várhat onnét.

Az „Ung. Lloyd“ kiemeli, hogy a socialis kérdés napjainkban égető kérdéssé vált a szó legszorosabb értelmében; ideje volna tehát, hogy a társadalom magát legveszélyesebb ellensége, azon pusztító szellem ellen biztosítsa, mely Páris romjain emelte fel intő szavát. Általánosan el van ismerve, hogy a munkás helyzete naponta rosszabbul, s hogy a törvényhozásnak még nem sikerült a kellő arányt létrehozni a mindent elnyelő nagy tőke és a munka között, minek következménye az általános elszegényedés. Mind a mellett remélhető, hogy a törvényhozásnak mégis sikerülend utat találni melyen a vagyon megtámadása nélkül a socialis ellentétek kiegyenlíthetnek s Bismarck közlönyének nyilatkozatai sejtetik, hogy a német birodalmi gyűlés közelébb tüzetesen foglalkozand e kérdéssel. Magyarország, mint termelő ország e tekintetben kedvező helyzetben lévén várhatja az e terén teendő kísérletek eredményét, de ez ne akadályozzon minket azon törekvésben a munkás sorsán lehetőleg és gyorsan javítani. A véradót például, minden polgárnak meg kell fizetni, de a többi adókat, s különösen a közvetlen adókat, főleg csak azon társadalmi osztályra kellene róni, mely már biztosított létnek örvend, hogy az alsóbb társadalmi rétegeknek is alkalom nyíljék a vagyonszerzésre. Azonfölül egyetek utján gondoskodni kellene, hogy a munkás olcsó élelmiszerben és olcsó lakásban részesüljön. Valódi szerencse, ugymond, reánkérve, hogy e pillanatban, midőn háztartásunk politikai és nemzetgazdászati berendezésével foglalkozunk, a munka és pauperismus kérdése még nem kopogtat ajtónkon, s így elhamarkodás nélkül a külföldön szerzett tapasztalatok alapján készülnünk ezen legkényesebb problema megoldására.

A „Kol. Közl.“ eredeti távsürgönye.

Bécs. Mindkét miniszteriummal közöltettek a gasteini egyezkedések eredményei, s nagyon kielégítőnek találtattak.

Prága. A feudálisok külön cseh miniszteriumot követelnek és pedig: igazságügyi, bel, közoktatási és országos pénzügyi tárczákat.

Konstantinápoly. Hir szerint Halil basa lenne nagyvezér, mi az orosz befolyás teljes kizárását jelentené.

Legújabb táviratok.

Bécs, aug. 29. Gasteinban a „N. fr. Pr.“ szerint békeliga jött létre az európai béke minden jövőbeni megzavarója (Franciaország?) ellen, melyhez egyelőre nemcsak Auszria és Németország, de egyszersmind Olasz- és talán Oroszország is csatlakozni fognak.

Versailles, aug. 29. A krisis felette komoly; a miniszterek mindnyájan lemondásra készülnek; zavar és ingerültség uralkodik mindenfelé.

Páris, aug. 29. A mai reggeli lapok azt hiszik, hogy a nemzetgyűlés Dufaure indítványát holnap — átvizsgált alakban — elfogadja. — Tegnapig 1360 millió volt lefizetve a hadikártérítésből.

Páris, aug. 29. Külföldi tőkepenészek azon leeggett helynek megvétele végett alkudoznak, a hol a pénzügyminiszterium létezik.

Páris, aug. 29. A szélső bal elhatározá, hogy a Rivet indítványa feletti szavazás után azonnal indítványt adand be a nemzetgyűlés feloszlatása iránt. — A „Siècle“ szerint Thiers nem fogadta el a bizottsági indítvány szerkezetét; e tekintetben nézeteit a szerdai tanácskozás alkalmával fogja előadni.

Bécs, aug. 29. A mai „Wiener Abp.“ napi jelentésében, hosszasanban indokoltan, azon reménynek ad kifejezést, hogy a német-osztrák pártok oly fértákat küldendnek a parlamenti testületbe, kik a választási manifestumok bombastikus phrazisai által nem engedendik magukat gátolni a népek közti egyetértés létrehozásában, és a kiegyezést nem utasítandják mereven vissza, névszerint, ha elismerendik, ho y a kiegyezés sem a birodalom egységét, sem a polgári szabadságokat nem állerálja, sem pedig pénzügyi túlterhelést nem idéz elő. A „W. Abp.“ kibékülésre és egyetértésre int.

Törvényhatósági szabályrendelet, az udvarhelyszéki tisztikar, a segéd-, kezelő- és szolgaszemélyzet létszámáról, hatásköréről, a munka elosztásáról, a fizetések mennyiségéről és a napi-díjak fokozatáról.

(Folytatás.)

Második szakasz. Kultisztviselők, segédek, kezelők és szolgák. P) Düllök. 84. § A düllöknek a törvényhatóság és a községi iránti jogai és köteleességei az 1870. évi 42. t.-cz. 47. 61. és a községi törvény 33. 47. 49. 53. 55. 68. 70. 72. 79. 83. 84. 85. 90. 92. 93. 94. 95. 96. és 141. §-aiban soroltaknak fel.

85. §. Az első §-ban foglalt jogok- és köteleességeknek kívül a düllök, mint a vezetésükre bízott járások tisztviselői: a) teljesítik mindazon köteleességeket, a melyeket valamely országos törvény, jogérvényes miniszteri

és törvényhatósági szabályrendelet közvetlenül a járási tisztviselőkre ruház. E részben kiváló figyelmet érdemelnek a véderőről szóló törvény és az ahoz kiadott honvédelmi miniszteri utasítás által a járási tisztviselőkre ruházott ujonczosági és az 1868. évi XX-ik t.-czikben előirt adóvégrehajtási teendők. b) Az alkirálybíró rendeleit az azokban kitűzött határnapig végrehajtják s annak megtörténtéről, ha az kivántatott vagy szükségesnek mutatkozik, haladék nélkül jelentést tesznek. A végrehajtás módozatait illetőleg az 1854. évi ápril 20-ról kelt császári nyilparancs és az 1868. évi XXI-ik t.-cz. rendelvényei szolgálhatnak követendő szabványokul.

86. §. A végrehajtásoknál előforduló tetteges ellenszegülések eseteiben rendelkeznek a községi erővel és a járási területén állomásozó csendőrség személyzetével, s ha az ellenszegülések fenyegető mérvet öltenek, az előleges letartóztatás jogát is foganatba vehetik. Ez utóbbi esetben azonban kötelesek az ügyet az illetékes bünyenítő hatósághoz azonnal átadni s a letartóztatott egyéneket további hivatalos eljárás végett rövid jelentés mellett oda átkísértetni.

87. §. A járási düllök kötelesek az alkirálybíró által a törvényhatósági bizottság határozatai alapján kivetett rovatokat a kitűzött határnapig behajtani s rendeltetések helyére beszolgáltatni.

88. §. Ha a düllök az alkirálybíróknak valamely rendeletét a járás viszonyaira vel meg egyezők s így károsnak tartják, kötelesek arról az alkirálybíróknak 48 óra alatt jelentést tenni, s végrehajtás előtt ennek újabb intézkedését bevárni.

89. §. A düllök a mérnököt, orvosokat s a törvényhatóság többi tisztiselőit teendőik teljesítésében a jelen szabályrendelet és a létező törvények és gyakorlat utmutatása szerint támogatni tartoznak.

90. §. A társ- s más polgári, bünyenítő, katonai s egyházi hatóságok törvényszerű megkereséseit a lehető gyorsasággal teljesítik s erről a mennyiben kivánták vagy szükségesnek látszik, a megkereső hatóságot értesítik.

91. §. A törvény és hatóságok tekintélyének fenntartása, a közcsend- és rendnek s a személy- és vagyonbiztonság érdekeinek háborítások és zavarásoktól megóvása érdekében a helyszínen azonnal megjelennek, foganatba veszik a szükségesnek látszó rendszabályokat, rendelkeznek a községi erővel és a járásokban állomásozó csendőrség személyzetével s az állapotról az alkirálybíróhoz jelentést tesznek. Ha a mozgalom vagy csoportosulás oly fenyegetővé válna, hogy lecsillapítása illetőleg szétosztatására a községi erő és a járási csendőrség nem volna elégséges, nagyobb erő alkalmazásáért kötelesek az alkirálybíróknak haladél nélkül előterjesztést tenni.

92. §. A járási területén kiütött ragályok, járványok s marhavészek alkalmazásával a helyszíneire kiszállani s az állapotról az alkirálybíró, a járási orvost elölőleg állatorvost azonnal értesíteni tartoznak. Addig is minden haladék nélkül foganatba veszik a szükségesnek mutatókozó egészség-rendőri szabályokat.

93. §. Nagyobb mérvű jégverések, vízáradások s más elemi csapások eseteiben szintén kiszállnak a helyszíneire, megteszik a helyzet által kivánt intézkedéseket s az alkirálybíróhoz — s a mennyiben a közlekedés érdekei veszellyeztetve volnának — a törvényhatósági mérnökökhöz is előterjesztést léteznek.

94. §. A vásári árucikkek és italok minőségét s a vásárlevelek szabályszerű kiállítását, a közegészségügyi, tüzendőri és építési rendszabályok szigorú alkalmazását, a táviratok, földmérési és egyéb jel-ények. középületek, közhelyek, eszközök, utak, karfák, kerékvettők és sánczoknak rombolásoktól megóvását hivatalból ellenőrzik, s az ezek elleni kihágásokban bünyösöknek a fennálló szabályok szerint a legszigorubbán leendő megfenyítését eszközlik.

95. §. Szini s más előadásokra engedélyt adnak s a táncz- s hasonló mulatságoknál az előirt rendőri szabályoknak, a községi előjárók általi megtartását hivatalból eszközlik.

96. §. Földhelyiségeken az érvényben levő szabályok szerint kezelik a furdőrendőrséget. (Folyt. k.)

Franciaia nemzetgyűlés.

Páris, aug. 28. (A nemzetgyűlés ülése.) Az elnök felolvassa Laurier és Gambetta iratait, melyekben előbbi Var departementben, utóbbi Párisban való megválasztásának elfogadását jelenti ki.

Erre Villet felolvassa a Thiers felhatalmazásának meghosszabbítására vonatkozó bizottsági jelentést, s a következő tvjavaslatot indítványozza: Megfontolva, hogy a nemzetgyűlésnek jogában áll, az alkotmányozó hatalmat kezébe venni, a mely a nemzeti souverainitásból folyó parancsoló köteleességek lényeges attribútuma, melynek teljesítését a mai napig egyedül az eseménynek akadályozták meg; — megfontolva, hogy ezen köteleesség a munka, a kereskedelem, és az ipar érdekében fekszik, hogy jelenlegi intézményeink állandóságot nyertének, — megfontolva, hogy a végrehajtó hatalom főbőnének szabatosabb megnevezése képs leghamarább ezen eredményt elérni, — hogy a végrehajtó hatalom

főnöke hatalmának meghosszabbítása a nemzetgyűlés felelősségét megkönyvölti, habár ez utóbb a maga souverain jogait határozatlan fentartja, — a nemzetgyűlés következőket határozza:

1. czikk. A végrehajtó hatalom főnöke ezen címet viselendő: „A franciaia köztársaság elnöke“ s a maga hatalmát a nemzetgyűlés tekintélye alatt gyakorlandja.

2. czikk. A köztársaság elnöke teendői között a nemzetgyűlés elnöke által hozzá áttett törvényeket. Ő vezeti és örökösök a törvények keresztülvitele felett. Az elnök a nemzetgyűlés központján tartja székhelyét, s annak tanácskozásán — előleges értesítése mellett jelen leend.

Ő nevezi ki és boocsátja el a minisztereket, kik a nemzetgyűlésnek felelősek. Minden rendelete egyik miniszter által ellenjegyzendő.

3. czikk. A köztársaság elnöke a nemzetgyűlésnek felelős.

Erre Dufaure igazságügyminiszter szólal fel a minisztertanács nevében, és ezeket mondja: A jelentésből hiányzik egy dolog: hiányzik abból az azon férfi iránti bizalom bizonyítéka, kire a nemzetgyűlés ezen hatalmat ruházni akarja.

Dufaure azt kívánja, hogy a következő szakasz igtatassék a végzésbe és utasitassék a bizottmányhoz: Továbbá megfontolva a Thiers által 6 hónap óta teljesített kitűző szolgálatakat és azon keszességet, melyet ő az ország bizalmának nyújt, határozza a nemzetgyűlés, stb.

Dufaure indítványára nagy izgatottság keletkezett. A jelentés szerdán vétetik tárgyalásba. Thiers a jelentés s a végzés felolvasása alatt nem volt jelen.

Fogarás, augusztus 26-án.

Tehtetes szerkesztő ur! Kérem legyen szives becses lapjában ezen, szegény adózó népünket érdeklő, pár sornak egy kis tért engedni.

Az egész „ridiculus mus“ ebben áll: Mai napon délelőtti 10 óra tájt bekopogtat hozzám egy magas, száraz — tán aszkórságos — német, igen gyér, néhány szál bajuszszal, honalja alatt egész pandekta csomagot szoritva — szinte azt gondolám, hogy olcsó bibliákat árul, — de hogy! nihil horum. Hanem a mellette levő tanácsai irnok által tolmácsoltatja nekem magyarul — persze fel se tette rólam, hogy tán németül is érthetek — „hogy bizonyos befundérozott bélyegilleték miatt fizessék büntetésül 18 — olvasd — tizennyolcz — krajczárt.“

Mire én „kérem tessék kimutatni mikor és minő bélyeghátrányt követtem el?“ Erre a német egy egész óranegyedig a nagy névcsomagot, mely magyarul volt iskolai katalógus alakban szerkesztve, össze-vissza forgatta, s bár magyarul irt nevenem többször keresztül bukkant, rá nem ismert, míg végre a magyarul keveset értő tanácsai cseh irnok arra figyelmeztette. Ekkor a német tolmácsoltatá nekem „hogy itt ugyan csak a nevem van felírva és utána büntetésbe fizetendő 18 — olvasd megint — tizennyolcz krajczár, de indokolva nincs, hogy miért?“ „Uram — mondám — én ezen rám marasztalt bélyegilletékre jól emlékszem, s tavaly ki is fizettem“ (October 15. 1870. miről nyomtatott nyugtám is van.) tolmácsoltatam az adóhivatalhoz, fogadjak ügyvédet, s magamat igazoltassam.“

Ezzel a harmadfélszáz bajuszos német gémmel, mintha csak játékdéudulákat osztogatna, csomagát összeszedte, s a nélkül, hogy nekem bár egy korszadinert méltóztatott volna koczkaiztatni, irnokával együtt elspacizrozott, én meg egész nap féltem, hogy a befizetett 18 krajczárért nyakamra jó a katonaharács, azonban napleáldozta után nyugodtabb lettem, gondolván „hora suspecta“ már nem lehet czinegét fogni, aztán a nyomtatott nyugta a kezemben mint togyver s esendesen alhatom.

Uram, tisztelt szerkesztő uram! Azok közé tartozom, kik a magas magyar kormányt tisztelik, de boiránkozsomat el nem titkolhatom, midőn ily ferdésegeket tapasztalok.

Ugyan is ki van az adóhivatalok homlokzatára e czég tűzve: „Magyar királyi adóhivatal“, belől pedig német szellem, magyarelles érzélem tanyáz, a magyar rovatokba bejegyzik jó fizetésért a szükségeseket, de jobban szeretnek — tisztelet a kivételeknek — ha németül jegyezhetnének. És most cseppet sem csodálkozom, ha némely hazafias lapok a germanizáció ellen feljajdulnak, midőn a magyar kormány nevében adóhátalék ex-qualására német sógorok indulnak meg; midőn az adóhivatalnál oly rend van, hogy a befizetett büntetési illetéket másodsor is követelik. Bef.

KÜLFÖLDI HIREK.

Páris, aug. 28. Az „Agence Havas“ jelentése szerint a köztársasági unió egy szótöbbséggel elhatározza, hogy Rivet javaslatához pótdíványképp elő fogja terjeszteni azt, hogy a nemzetgyűlés rögtöni feloszlatása ne mondassék ki.

A „Siècle“ erre megjegyzi: Ez sajnálatraméltó volna; a hírlapok és a közönség szellőzetheti ezen kérdést, de ez a nemzetgyűlésben csak a Vitet javaslata feletti szavazás után hozassék szónyegre.

Páris, aug. 28. A nemzetgyűlésben felolvasták a jelentést a Thiers felhatalmazásának meghosszabbítására vonatkozó indítvány felett. Dufaure igazságügyminiszter ezután a minisztertanács nevében kéri egy pótszakasz felvételét, melyben Thiers érdemei a biztosítékok, melyeket ő az ország bizalmában nyújtott, elismertetnek. Ezen kívánság nagy izgatottságot idéz elő. A nemzetgyűlés szerdán fogja tárgyalni a jelentést.

Állítják, hogy a bizottság nem akarja elfogadni a Dufaure által indítványozott pótszakaszt. Parlamenti körökben nagyon komolyan tekintik a helyzetet.

Páris, aug. 28. Azon közzétűdésekkel szemben, melyek az egész országban folytak sept 4-ének, mint „nemzeti ünnep”-nek megjelölését, a belügyér felhívja a hatóságokat, tudósokat a polgárokkal, hogy ily ünnepelés a jelen országos gyász mellett indoktalan lenne.

Poroszország és Ausztria-Magyarország nagy tevékenységet fejtenek ki, hogy a román fejedelem megtartassék a trónon. Az összeesküvés a hadseregben nagyon szétágazott.

A közigazgatási dalár-ünnepélyből hazatérő brünniek csehek által megtámadtattak és bántalmaztattak; úgy hogy katonaságnak kellett a hazatérőket kísérnie.

UJDONSÁGOK.

Uj előfizetés:

A „Közlejtő” szeptember-decemberi 4 havi folyamára 4 frt o. é.

A királyné újabb bécsi hír szerint nem jó az őszön Pestre, de szept. végéig Ischben marad, s onnét egyenesen téli szállására Meranba utazik.

A zsilvölgyi vas- és kőszéntelepek ügyéhez. A m. kormány s a Rothschild-ház között a zsilvölgyi vas- és kőszéntelepek bérbeadása ügyében a szerződés megkötött. Most a feltételek részlet-iról következő közleményt veszi, mely sok pontban kiegészíti előbbi tudósításunkat: Az üzlet negyven évi időtartamra kötött, s a kormány a főszűlty nem a közbányák kiaknázására, hanem a vasipar fejlesztésére vette. E célból a vállalkozó bank és társa Rothschild hat egyszerű vaskohót fognak emelni, melyek építési költségei körülbelül nyolc millió forintba vannak előirányozva. Ezenkívül másnemű igen jelentékeny beruházások, vasút-építés s más felszerelést fognak eszközölni, hogy a befektetett tőke legalább tízenkét millió forintot teend. A negyven év lejártával ezen összes investitók a magyar állam tulajdonába mennek át, melynek az illető vas- és kőszéntelepek jelen átlagos tiszta jövedelme az üzlet tartamára is biztosított. A vállalkozók azt hiszik, hogy idővel évi hat millió mázsára fogják a vastermelést emelhetni. A szerződő felek f. évi szeptember hó 25-ig maradnak obligóban, ha ez idő alatt a legfelsőbb szentesítés ki nem nyeretik, bármelyik fél visszaláphet. Az üzlet egészben véve a Lónyay Menyhért által már régebben kidolgozott feltételek alapján léssék.

A törvényhatóságok szervezésének tárgyalása végett a belügyminiszterium kebleben alakított bizottság tanácskozást tartott az eddig beérkezett szervezési munkálatok felett. Tüzetes tárgyalás alá eddig hat törvényhatóság fejtérjesztése került. Ezek közt Borsod és Csanád megye munkálata találtott lényeges módosítások nélkül elfogadhatók. E két törvényható-

ság a megerősítendő szabályrendeleteket visszaküldése mellett értesítették, hogy az 1870. 42. törvény életbeléptetése végett a 92-dik §. értelmében a további lépéseket megteheti.

A bírósági kinevezések tárgyában a következőkről értesül a „P. Napló”: A törvényes elnökök már körülbelül meg vannak állapítva, de a kinevezések közzététele még vagy 2-3 hétig kéni fog, miután az igazságügyminiszter előterjesztését a minisztertanácsnak is be fogja mutatni, miniszterei pedig csak miutegy 10-12 nap múlva lesznek teljes számmal Pesten. Elnökökül többnyire az illető alispánok s főbírák nevezettek ki. eltérés e szabály alól csak ott történt, a hol azt különös fontos okok látszottak igényelni. Az ügyészek kinevezésének közzététele az elnökök kinevezése után miutegy egy hónappal fog megtörténni.

A Petőfi-szobor javára nagyszerű bucsuestélyt rendez körünkbe visszaérkezett honfi hegedűművészek Reményi Ede, melyben műkedvelő hölgyeink közül is néhányan résztvevnek. A kolozsváriak örültek annak, hogy világhírű hegedűsünk nemcsak párállan művészi élvezetet szerez e holt idényben, de egyuttal alkalmat nyújt a magyar nép nagy költője emlékének létrehozatalához hozzájárulni. Azt hisszük, hogy a Redout terme szűk lesz a bucsuestélyt látogatók befogására.

Kérelem. Azon tisztelt hírlapszerkesztők s jó emberim és barátim közül, kikhez bizalmam Megrendelési iv küldésére batorított Kolozsvár Története című művem megjelent kötetére aláírók gyűjtése végt, egy szerkesztő s 14 ismerőm és barátom volt szives eddig válaszolni s iveimet a jelentkezett megrendelők nevével együtt beküldeni, a kiknek a példányokat már el is szállítottam. Tisztelettel kérem mindazokat, a kiknél iverim vannak, küldjék azokat kezeimhez, hogy a kívánt példányokat kinek-kinek megküldhessem. Kolozsvár, augusztus 31. 1871 n. Jakab Elek, m. k. *)

István főherceg lakhelyéről a „B.-me-gyei Közlöny” levelezője néhány érdekes adatot nyújt. A ki meglátogatta a Lahn völgye fölött emelkedő Schaumburg várat, hol hazánk utolsó nádora 1848 őszétől élte a száműzöttenél semmivel sem jobb utolsó éveit, lehetetlen vissza nem emlékeznie Magyarországra. A kastély termeiben ott van a nagyszerű ásvány-gyűjtemény, melyre a nádor annyit áldozott, hogy egyhor a pesti muzeumnak ajándékozhatta. Dolgozó szobájában most is rendes helyén áll a dámvadak koronából összerakott karos szék. A szék támlájába két magyar máriás huzas és két darab hat krajcáros magyar ezüst péaz van szegve, az ország czimerét mutató lapjával. A látogató gondolkodóba eshetik hogyan került, ki tette oda s miért? Az udvaron levő kutyától körül még mindig alföldi szelindekeket lehet látni. Az istállóban ott pihennek a magyarországi lovak, s a szegeken ott függnek a szer-számok és mindenike rajta Magyarország czimere. A kert virágágyai még most is úgy vannak beültetve, hogy a kinyílt virágok a magyar nemzeti színt mutatják. A vágnagy, midőn a látogatók elé tette a vendégkönyvet s abból megtudta, hogy magyarországiak, egészen megindultan mondta: „Meine Herrschaften, der seelige Herr Erzherzog lebte für Sie und für Ihr Vaterland“.

*) E sorok átvételére a lapok tisztelt szerkesztői, tisztelettel kérem. J. E.

Orlátón, az ottani posztógyárban a hajlékérek egy fiatal munkás karját szétzúzta. A „Herm. Ztg.” igen helyesen jegyzi meg, hogy az ilyen gépek veszélyes alkatrészeit burkolattal kellene ellátni.

A N.-Szeben körüli hadgyakorlatok végéhez közelednek, sept 2 án már egy része az ott össze-vont csapatoknak állomási helyre tér vissza.

Rögtönbíró. A m. kir. hellygymiszterium f. évi aug. hó 28-án 21,685 sz. a. kelt rendeletével Kézdi-Vásárhely városát saját indokolt kérelmére gyujtogatásokra nézve rögtönbíráskodási joggal további félre ruházta.

A honvédelmi miniszterium elhatározta, hogy mivel f. é. november havában megszűnik a járásörmesterei intézmény s nyilvántartó tiszték által foglalt helyettesítettni, azon járásörmesterek, kik nem osztatnak be a honvédség állományába, 365 frt. végkielégítéssel bocsátassanak el.

Egy szegény tanuló fiu, B. K. mult kedden reggel a monostorkapun kívüli gyalog utón egy értékes karperecet talált. A tulajdonos, ki elvesztette, megkap-hatja a k.-monostori Plébánosnál.

Párisban, a Hotel de Ville romjaiból több izben különböző durranás hallatszott, legközelebb meg plane egy kisebb mérvű tűz támadt. E két esetből azt következtették, hogy a romhalmok közt löpor és más felrobbanó anyagok kell lenni, a gyanu alapos volt, mert az omladék széthordásakor hatvan zsák dynamitra akadtak.

Konstantinápolyban a törökök igen türelmetlenül lépnek föl a keresztények ellen. Nem adnak bérbe számokra lakásokat s ez annyival inkább fontos, mert a tűz által elhamvasztott Péra külváros romokban fekszik. A fanatikusok e türelmetlensége a nagyhatalmasságok képviselőinek figyelmét is felkelté már.

Az angol munkások statisztikája. A Britisch Assotiation edinburghi gyűlésein Taylor ur értekezést tartott a munkásokról, melyben következő érdekes kimutatást közölt: Angliában a rendes munkások összes száma, kik hitéből kapnak és kézzel dolgoznak: 8.144.000 Ezek közül tanult kézműves 1.178.000; fél tanult kézműves 4.009.000; tanulatlan kézműves és földmivelő 2.957.000. Egy ügyes munkás középszámítással megkeres évenként 60-73 font sterlinget; fél tanult 46-52 fontot, tanulatlan 20-41 fontot. Ebből kitűnik, mily roppant összeget keresnek. Ugyanis az angol munkásokéztály évi bevétele 276 millió fontot tesz. De ebből 50 milliót megisznak, s ekkép keresetüknek több mint ötöd része kores márosoké.

Közgazdaság.

Tovább nem türhető nyomor.

IV.

Bölon, augusztus-ban.

Tudom én azt, hogy lesznek sokan, kik azt fogják mondani: mit akar ez a cikkiró az Olt szabályozásával? Hisz a patakokat se tudjuk szabályozni.

Kalapot emelek igazmondó barátom előtt. Az Olt ostromolja kaszálóinkat, az erdőkből lerohanó patakok szántóinkat sokszor úgy elborítják köves iszappal, hogy lehetetlen a további megművelés, vagy ha csakugyan művelhető akarnak tenni, 20-30 napszámot kell egy köblös földre évenként több versen fordítani, a reá hordott kö összerakása és kihordása végett.

(Lásd Árapatak és Hídvég közt a „Rókalyuk” és „Békáskút”-ból lefolyó patakokat.)

Hídvégen innen az ugynevezett martszakadás alatt van az Oltnak egy kevés kanyarodása.

Ha a mostani kiöntés még egy hasonló követné, több száz hold szántó és kaszáló lesz annak áldozata; ezen kanyarodásból már is kezdett megindulni egy kis patakaeska keresztül a szántóföldeken, s pár év múlva az Oltnak egy tekintélyes ága fog ott folydogálni. Éppen az országot mellett lévén ezen kanyarodás, kérem a Hídvégre összegyűlendő bizottmányi tagokat, addig míg lov-vaikat a martszakadás alatt rendesen nyugtatják, legyenek szivesek azt, csak egy időtöltésből megtekinteni.

Három év óta lármaznak a békövetkezni kellő veszedelemtől rettegő földtulajdonosok ezen kanyarodás miatt. Három versen volt e miatt falugyűlés. S történt-e valami? Semmi! Hogy ezen kanyarodásnál, az idei utolsó kiöntéskor már megindult kis patakból egy második Olt ne szűlessék, 40-50 szekér vesszővel meglehetett volna akadályozni, de ha még egy ily kiöntéshez lesz szerencsénk, 40-50 öl se fogja megakadályozni.

Ott van Lügeth is a martszakadás közt az ugynevezett „Büdös”-ból lefolyó patak. Ennek a Bach-rend-szer alatt rendes árka volt, de az újabb időkre árka bétölt, és most a bétölt árok jobb- és balpartján eső szántókon és kaszálókon kószál bé az Oltig.

Ezen patak és a martszakadás alatti kanyarodás-nál van a felügyeletem alatt volt gazdaságnak 5-6 darab szántója, annyi köbcsék. Az adó ezekért évenként fizetettek, de a kiöntésekért haszon semmi, egy része a kaszálóknak most is viz alatt áll. F. J.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Aug 30-ról: 5% Metallikus 59.90 5% Nemzeti kölcsön 70.10. 1860-diki államkölcsön 101.50. Bank-részvények 772. Hitelrészvények 292.80. London 120.35. Ezüst 119.85. Cs. kir. arany 5.80 1/2. Napoleondó 9.63.

Földterhermentesítési kötvények: Magyar 80.— Temesi 78.50. Erdélyi 76.75. Horv.-Slavon 86.25.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sandor József.

Nyilttér.

(215) 31-40

Titkos betegségeket tehetetlenséget

(elgyengült férfierőt)

gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker biztosítása mellett

HANDLER MÓR

orvos- és sebész tudor, szülész és szemész.

Rendel naponként délelőtt 11 órától 1-ig és délután 3 órától 5-ig.

Lakik Pesten, Lipót-város, nádorutca 13. szám, 1-ső emelet 14. sz.

Dijjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik.

V. Beküldetett. 13.

Minden betegség gyógyítása gyógyszer és költség nélkül a delicat Revealsciere du Barry által Londonból, a mely gyermekeknek és felnőtteknek 50-szer megtakarítja a gyógyítási költséget.

72,000 gyomor-, ideg-, altesti-, mell-, tüdő-, gége-, hang-, lélegzés-, mirigy-, vese- és húgyhólyag-baj gyógyítása, a miről kívánságra másolatok ingyen és bérmentesen küldetnek.

Gyógy. sz. 64.210.

Nápoly, 17. april 1862.

Uram! Egy májbaj következtében 7 év óta borzasztó állapotban voltam, elsorványodtam, s kiülődtem. Nem valék képes írni vagy olvasni; minden izom reszketett testemben; rossz emésztés, folytonos álmatlanság szüntelen idegingerben tartott, mely ide oda üzött, soha nyugtot nem adott; e mellett mindig buskomor valék. Sok orvos kimerült gyógyításomba, de bajaimat nem enyhíté. Teljes kétségbeesésemben megkísértem önnek Revealsciere du Barry-ját, s most, miután 3 hónapig éltem vele, hálát mondok az Istennek. A Revealsciere legnagyobb dicséretet érdemel, visszaadta tökéletesen

egészségemet s abba a helyzetbe tett, hogy társadalmi állásomat ismét elfogalhatom.

Öszinte hálával és teljes tisztelettel

Bréhan marquise.

Táplálóból levén a húsnál, a Revealsciere felnőttek-nél és gyermekeknek 50-szer behozza árát gyógyszerke-vel szemben.

1/2 fontos bádóg szelenczékben 1 frt. 50 kr. 1 1/2 2 frt. 50 kr., 2 1/2 4 frt. 50 kr., 5 1/2 10 frt., 12 1/2 20 frt., 24 1/2 36 frt.

Revealsciere csokoláde poralak- és táblákban: 12 csészére 1 frt. 50 kr. 24 csészére 2 frt. 50 kr.

48 csészére 4 frt. 50 kr. poralakban 120 csészére 10 ft. 288 csészére 20 frt. 576 csészére 36 frt.

Kapható: Barry du Barry és társa által Bécsben Wallfischgasse 8. és Faulkál József fűszerkereskedésében, Pesten Török-nél, Brünben Eder F.-nél, Kolozsvárrt Binder K. úr gyógygyárban bel-monostorutca a Redoutte során. Továbbá: Kronstädter József urnál kül-monostorutca 134 sz., bel-monostorutca 175 sz. és főtér 2. szám a zálogintézetnél, valamint minden városban jó gyógyszereszeknél és fűszerkereskedőknél; a bécsi ház ezen felül mindenüvé elküldi postai utalvány vagy utárvét mellett.

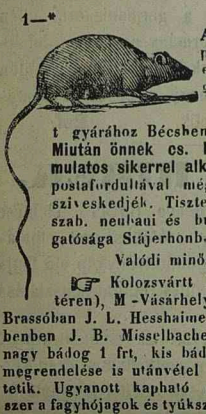
Mernőkök, építőmesterek, vállalkozóknak, úgy szinte a t. cz. közönséggel, van szerencsénk tudatni, hogy: a Lábatlani vízhatlan mész- és cement-gyárunk

(222) gyártmányaiából Nagyváradon 8-10

Janky Antal urnál

bizományi raktárt állítottunk fel, hol ezen a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi magyar királyi ministerium által a legjobbnak elösmert vízhatlan mész, minden mennyiségben gyári áron kapható

Lábatlani vízhatlan mész- és cementgyár.

(251) A cs. kir. szabadalmazott patkány, húzi és mezei egér, vakond és svábogár pusztító **Arkánium** t gyárához Bécsben, Neubaugasse, Nr. 70. Miután önnek es. k. szab. arkániumát bámulatos sikerrel alkalmaztuk, kérjük, hogy postafordulattal még 6 szelenczét küldeni szíveskedjék. Tisztelettel maradván a cs. k. szab. neuházi és burgauai főnögyárak igazgatósága Stájerhorban. Valódi minőségben kapható: Kolozsvárt Földy és Hufless (a fő-téren), M.-Vásárhelyt Fogarasi Demeternél, Brassóban J. L. Hesshaimernél, Segesvárt és Szebenben J. B. Misselbacher és fiaival kapható 1 nagy bádóg 1 frt., kis bádóg 80 kr. Egyes bádóg megrendelése is utárvételt mellett gyorsan teljesítetik. Ugyanott kapható citrom-kenőcs, egyedüli szer a fagyhólyagok és tyúkszem ellen, 1 tégely 50 k.

Galéne-befőcskendezés.

Gyógyít fájdalom nélkül 3 nap alatt minden húgyvesz-kifolyást, úgy most kelotkezőt, valamint kifejtelt- és egészen idültet.

Központi főraktár az osztrák-magyar birodalom számára:

Maager Vilmos, Bécs, Bäckerstrasse 12. sz.

Egy üveg ára használati utasítás mellett 3 ft. 70 kr.

Kapható Pesten: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész urnál.

(167)

17-24

Első nyilvános magasabb kereskedelmi tanintézet

Bécsben, Leopoldstadt, Praterstrasse 32,

Porges Károly igazgató.

A végzett hallgatók abban a kedvezményben részesülnek, hogy egy éves önkénytelenül léphetnek a cs. k. hadseregbe a nélkül, hogy az önkénytelen vizsgálatot letennék kénytelenítettnek.

Az intézet két részre oszlik: a) iskola, b) szakfolyamok.

Az iskola 3 évfolyamból áll: I. előkészítő év; II. iskolai tanítás; III. gyakorlati munkásság. — A szakfolyamok: I. külön osztály; II. vasúttanfolyam; III. biztosítási tanfolyam; IV. ismételőfolyam a végzett tanulók számára (Egy éves önkénytelen); V. esti iskola

A tanév kezdődik október elején. Az intézettel egybekötött

Taniroda kereskedelmi tudományok számára

október 3-án kezdődik egy esti tanfolyam,

három havi időtartammal, egyszerű és kettős könyvvitel, kereskedőszámtan, kereskedelmi levelezés és váltótan felett. Porges igazg.

Továbbá forgalmi vasút-, üzlet- és távirtdi szolgálat iránt azok számára, a kik vasuti hivatalnokai állomásokat akarnak nyerni előkészítő tanfolyam lép életbe.

A tanári kart a cs. kir. szab. északi vaspálya legjobbhírű hivatalnokai képezik.

Az egész biztosítási szakmára nézve is külön tanfolyam nyitattik.

Az intézetet a cs. k. közoktatásügyi és vallás-ministerium az Ausztriában létező akadémiákkal egyenlővé tette, s e kitüntetés: az intézet jeles berendezésével és tanítási eredményeivel indokolta. A tanítási eredmények s az igazgatóság fáradszatos igyekezete oly sikerrel versenyt teremtett, hogy más intézetek ennek példátlan szervezését utánozni elhatározták. Beiratások szeptember 26-tól kezdve történnek.

Programmok az intézeti helyiségben és Beck akadémiai könyvkereskedésében, Bécs, Rothenburgstrasse Nro 15, ingyen kaphatók. 4-10 (238)

Ny. Gámán János örökösével Kolozsvárt.